

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. marraskuuta 2021
(OR. en)

14534/21

CULT 113
SUSTDEV 172
ENV 942
SOC 709
EMPL 531
RECH 545
EDUC 404

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 13575/21

Asia: Neuvoston päätelmät kulttuurista, korkeatasoisesta arkkitehtuurista ja rakennetusta ympäristöstä uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen keskeisinä osina

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) istunnossaan 29.–30. marraskuuta 2021 hyväksymät päätelmät kulttuurista, korkeatasoisesta arkkitehtuurista ja rakennetusta ympäristöstä uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen keskeisinä osina.

**Neuvoston päätelmät kulttuurista, korkeatasoisesta arkkitehtuurista ja rakennetusta
ympäristöstä uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen keskeisinä osina**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

antaa tunnustusta toimille, joita Euroopan unionissa ja sen jäsenvaltioissa jo on toteutettu kulttuurin, korkeatasoisen arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön tärkeän roolin vahvistamiseksi poliittisella asialistalla ja kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden 2018 perinnön ja sen vaikutuksen pysyvyyden varmistamiseksi yhteiskunnissamme ja tulevia sukupolvia ajatellen,

palauttaa mieleen näiden päätelmien liitteessä esitetyt keskeiset poliittiset viiteasiakirjat,

tukeutuu kulttuurialan työsuunnitelmaan 2019–2022, erityisesti sen prioriteettiin B.

(Yhteenkuuluvuus ja hyvinvointi) sekä aiheen "Korkeatasoista arkkitehtuuria ja laadukas rakennettu ympäristö kaikille" mukaisiin toimiin,

SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteeseen ja tässä yhteydessä

KOROSTAA SEURAAVAA:

1. Arkkitehtuuri ja rakennettu ympäristö ovat aiemman ja nykyisen kulttuurin, elämäntavan ja arvomaailman ilmentymiä. Ne ovat osa tulevaisuuden kulttuuriperintöämme ja osaltaan muovaavat yhteiskuntiamme ja identiteettiämme.
2. Rakennettu ympäristö¹ kuvastaa tiettyä yhteisöä, ja asiaankuuluvat julkisen sektorin elimet ja muut sidosryhmät, jotka tekevät tiivistä yhteistyötä kaikkien kansalaisten kanssa, vastaavat sen yleisestä laadusta.

¹ Ks. liitteessä oleva määritelmä.

3. On tärkeää varmistaa laadukkuus sekä olemassa olevan rakennuskannan kehittämisessä – restaurointi, perusparannus, mukautettu uudelleenkäyttö ja säilyttäminen – että uusien rakennusten ja tilojen luomisessa.
4. Muun muassa arkkitehteillä on keskeinen rooli korkeatasoisen arkkitehtuurin ja elinympäristön kehittämisen kaikissa vaiheissa, ja siksi he voivat toimia merkittävällä tavalla yleisen edun hyväksi ottamalla huomioon alueellisen monimuotoisuuden ja kansalaisyhteiskunnan tarpeet.
5. Kulttuuri, korkeatasoinen arkkitehtuuri² ja rakennettu ympäristö edistävät monin tavoin Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden³ saavuttamista. Ne voivat edistää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman⁴ täytäntöönpanoa ja sen tavoitetta tehdä Euroopasta ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä.
6. Uusi eurooppalainen Bauhaus on monialainen aloite, jossa yhdistyvät kolmetoisiinsa liittyvää ulottuvuutta: estetiikka, kestävyys ja osallisuus. Se perustuu osallistavaan lähestymistapaan, ja sen tavoitteena on saada mukaan kaikki ihmiset eri puolilla unionia, myös muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvat, YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelman ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ketään ei jätetä jälkeen -tavoitteen mukaisesti.
7. Uusi eurooppalainen Bauhaus -aloite ammentaa alkuperäisestä Bauhausista⁵, jossa jo oli omaksuttu kokonaisvaltainen, vakiintunut, laatuun perustuva ja osallistava lähestymistapa muotoiluun, arkkitehtuuriin ja taiteeseen.

² Määritelty kahdeksalla Davos Baukultur Quality Tool -kriteerillä

³ Esitetty YK:n kestävä kehityksen toimintaohjelmassa Agenda 2030 (ks. liite).

⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_fi

⁵ Bauhaus (Weimar, Dessau ja Berliini, 1919–1933) oli 1900-luvun merkittävin arkkitehtuuri-, muotoilu- ja taidekoulu.

8. Uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteella pyritään eurooppalaista monimuotoista kulttuuriperintöä kunnioittaen luomaan suotuisat olosuhteet elinympäristön muuttamiselle ja kauneuden, kestävyys ja osallistavuuden lisäämiselle elämäntapaamme muun muassa innovoinnin ja korkeatasoisen arkkitehtuurin⁶, muotoilun, urbanismin ja monien muiden taidealan ja luovien alojen keinoin.
9. Euroopan kulttuuri- ja arkkitehtuuriperintö toimii tärkeänä mittapuuna rakennetun ympäristömme kokemuksellista ja fyysistä laatua ajatellen. Se on myös voimavara, joka voi inspiroida ja vahvistaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta, innovointia, muutosta ja elvyttämistä. Siksi uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteessa tunnustetaan arkkitehtonisen ja arkeologisen perintömme, maisemiemme ja aineellisen ja aineettoman kulttuuriperintömme merkitys.
10. Korkeatasoisen arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön moniulotteinen luonne edellyttää monialaista yhteistyötä, osallistumista, yhteiskehittämistä ja monitieteisiä toimintamalleja erityisesti kestävyys ja politiikan johdonmukaisuuden osalta.
11. Covid-19-pandemia on sysännyt liikkeelle rahoitusta kaikilla hallinnon tasoilla, muun muassa korkeatasoisen arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön edistämiseen. Näitä taloudellisia resursseja olisi käytettävä kestävästi ja laatusuuntautuneesti Davos Baukultur Quality Tool -periaatteiden, OMC-asiantuntijatyöryhmän⁷ suositusten ja kulttuuriperintöön mahdollisesti vaikuttavien EU-rahoitteisia toimia koskevien ICOMOSin tarkistettujen laatuperiaatteiden⁸ mukaisesti.

⁶ Mukaan luettuina sisustus- ja maisema-arkkitehtuuri ja aluesuunnittelu.

⁷ Korkeatasoista arkkitehtuuria ja laadukasta rakennettua ympäristöä kaikille käsittelevä jäsenvaltioiden asiantuntijoista koostuva avoimen koordinoitimenetelmän (OMC) työryhmä.

⁸ Eurooppalaiset laatuperiaatteet kulttuuriperintöön mahdollisesti vaikuttaville EU-rahoitteisille toimille – ICOMOSin päivitetty versio: <https://www.icomos.org/en/about-icomos/committees/regional-activities-europe/90984-quality-principles-new-version-available>

KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA PUITTEISSA

12. Vahvistamaan kulttuurin ja kulttuuriperinnön roolia rakennetun ympäristön ja elinympäristön luontaisena ja erottamattomana osana ja kestävä kehityksen, mukaan lukien kiertotalous, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, ympäristön, luonnon monimuotoisuuden ja ilmastotavoitteiden, vaurauden ja kaikkien eurooppalaisten hyvinvoinnin merkittävänä edistäjänä.
13. Helpottamaan asianmukaista synergiaa uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen ja eurooppalaisia osallistavien muiden prosessien, kuten Euroopan tulevaisuuskonferenssin⁹, ja muiden sellaisten strategioiden ja toimintasuunnitelmien välillä, joilla pyritään arkkitehtoniseen ja esteettiseen laatuun, esimerkkinä perusparannusaalto¹⁰, tai esteettömyyteen, esimerkkinä [vammainen henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030](#)¹¹.
14. Edistämään kokonaisvaltaisen ymmärryksen ja yhteisen kulttuurin luomista korkeatasoista arkkitehtuuria koskevilta osin lisäämällä tietoisuutta esimerkiksi virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen avulla jo varhaisesta iästä lähtien ja edistämällä ja levittämällä laajalti tietoa uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteesta ja kulttuurin, korkeatasoisen arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön roolista sen puitteissa.
15. Pyrkimään arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön osalta kokonaisvaltaiseen, osallistavaan, monitieteiseen, laatu- ja perusteeseen ja pitkän aikavälin visioon integroimalla kaikkiin elinympäristöömme muovaaviin prosesseihin, suuntaviivoihin ja yhteiskehittämissankkeisiin eri politiikkoja ja asiantuntijajärjestämystä, mukaan lukien OMC-asiantuntijajärjestöryhmän raportti¹².

⁹ <https://futureu.europa.eu/?locale=fi>

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/IP_20_1835

¹¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

¹² Ks. liite.

16. Ottamaan huomioon laatuperusteisen lähestymistavan, joka pitää sisällään Davos Baukultur Quality Tool -puitteissa kartoitetut laatuperiaatteet¹³, jotta mahdollistetaan tietoon perustuvien valintojen ja päätösten tekeminen rakennettujen rakenteiden ja maisemansuunnittelun ja -hoidon elinkaarten kaikissa vaiheissa (suunnittelu, investointisuunnitelmat, rahoitusmekanismit, tukitoimenpiteet, suunnitteluprosessit, ylläpito, kunnostus, säilyttäminen, mukautuva uudelleenkäyttö, purkaminen ja kierrätys).
17. Edistämään kestävää kasvua, elinkelpoisuutta ja innovointia eurooppalaisilla kaupunki- ja maaseutualueilla soveltamalla tarvittaessa kokonaisvaltaisia, korkeita laatukriteerejä, yhteiskehittämismenetelmiä ja EU:n rahoitustuen myöntämistä arkkitehtonisille ja rakennetun ympäristön hankkeille koskevia ICOMOSin periaatteita.
18. Edistämään nykyisen rakennuskannan energiatehokkuuden optimointia kokonaisvaltaisella lähestymistavalla noudattaen kaikkia Davos Baukultur Quality Tool -kriteerejä, mukaan lukien rakennetun perinnön säilyttämistä.
19. Tutkimaan ratkaisuja kohtuuhintaisen ja kunnollisen asumisen mahdollistamiseksi erityisesti työmarkkinoille tuleville nuorille sekä muille haavoittuvassa asemassa oleville yhteiskunnallisille ryhmille.
20. Sisällyttämään osallistavan yhteiskehittämisen periaatteet ottamalla kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät mukaan prosesseihin, esimerkiksi rakennettua ja elinympäristöä ja aluesuunnittelua koskevaan päätöksentekoon, suunnitteluun ja rakentamiseen kaikilla asiaankuuluvilla hallintotasoilla.
21. Edistämään toimintamallia, jossa otetaan huomioon olemassa olevan kulttuuriperinnön, maisemamiljöön ja nyky-suunnittelun välinen vuoropuhelu, tarvittaessa myös mukautuvan uudelleenkäytön avulla.

¹³ Hyvä hallinto, tarkoituksenmukaisuus/toiminnallisuus, ympäristönsuojelu, taloudellinen lisäarvo, yhteisöllisyys, tilallinen yhtenäisyys, paikan tuntu ja kauneus.

22. Luomaan korkeatasoiselle arkkitehtuurille suotuisat puitteet, joilla tuetaan julkisia hankintoja koskevia sääntöjä, sääntelyn yksinkertaistamista ja innovatiivisia menettelyjä korkeaan laatuun perustuvan toimintamallin edistämiseksi yksinomaan kustannusperusteisen toimintamallin sijasta, noudattamalla julkisen arkkitehtuurin, maisema-arkkitehtuurin ja aluesuunnittelukilpailujen parhaita käytäntöjä.
23. Edelleen edistämään ja parantamaan kaikilla asiaankuuluvilla hallintotasoilla päätöksentekijöiden ja asianomaisten ryhmien, myös teknisten asiantuntijoiden ja toimeksisaajien, tietoisuutta, tietämystä ja osaamista, jotta he pystyvät soveltamaan arkkitehtuuria ja rakennettua ympäristöä kaikille koskevissa päätöksissään korkeita laatukriteerejä ja -vaatimuksia.
24. Edistämään asiaankuuluvien EU:n rahoitusohjelmien ja muiden käytettävissä olevien rahoitusvälineiden hyödyntämistä parhaalla mahdollisella tavalla, jotta voidaan
- soveltaa ja nostaa korkeita laatuvaatimuksia suunnittelun, rakentamisen, säilyttämisen, restauroinnin, perusparannuksen ja mukautuvan uudelleenkäytön prosesseissa;
 - parantaa edelleen arkkitehtien ja muiden alan ammattilaisten, kuten rakennusinsinöörien, maisema-arkkitehtien, alue- ja yhdyskuntasuunnittelijoiden, suunnittelijoiden, taiteilijoiden, kulttuuriperinnön asiantuntijoiden, konservattoreiden, maisemansuojelijoiden, rakennusurakoitsijoiden jne., koulutusta ja osaamista paitsi yksittäisten ammattien ohella myös kouluttajina ja tutkijoina, jotka ymmärtävät käsillä olevat mittavat haasteet kestävyiden, kokemuksen laadun ja sosiaalisen osallisuuden huomioon ottamisessa.
25. pitää yllä nostetta ja jatkaa pohdintaa ja keskustelua korkeatasoisen arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön kulttuurisista, sosiaalisista, taloudellisista ja ekologisista rooleista.

KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA

26. Parantamaan korkeatasoista arkkitehtuuria ja rakennettua ympäristöä koskevaa politiikkajohdonmukaisuutta kaikkien asiaankuuluvien ministeriöiden ja hallintotasojen, virastojen ja yksiköiden asianmukaisella koordinoinnilla, jotta laatuvarustein ja kokonaisvaltainen toimintamalli tuodaan kaikkiin politiikkoihin ja toimiin, joilla on vaikutusta rakennettuun ympäristöön ja elinympäristöön.
27. Edistämään uuden eurooppalaisen Bauhausin sekä kiertotalouden periaatteiden ja toimintamallien valtavirtaistamista kansallisissa sosioekonomisissa ja alueellisen kehityksen strategioissa, mukaan lukien kestävässä suunnittelussa ja arkkitehtuurissa.
28. Perustamaan ja tukemaan asianmukaisilla hallintotasoilla arkkitehteistä ja muista asiaankuuluvista ammattilaisista koostuvia julkishallinnon arkkitehtiryhmien¹⁴kaltaisia neuvoa-antavia asiantuntijaryhmiä ja laatuvarustein menettelyjä sen varmistamiseksi tai tueksi, että päätöksentekoprosesseihin otetaan mukaan vaadittu ammattiosaaminen ja -taidot laadullisesti korkeatasoisten tulosten saavuttamiseksi.
29. Nimeämään erillinen taho uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen yhteyspisteeksi ja tavoittamaan paikallisyhteisöt paikkalähtöisellä lähestymistavalla¹⁵, jotta kaikki kansalaisyhteiskunnan jäsenet ja asiaankuuluvat sidosryhmät voivat tarvittaessa osallistua.
30. Voimaannuttamaan ja tukemaan asianmukaisesti toimijoita, jotka valottavat rakennetun ympäristön ja elinympäristön kulttuurisia ja laadullisia näkökohtia kaikenlaiselle yleisölle.

¹⁴ Ks. liitteessä oleva määritelmä.

¹⁵ Ks. liitteessä oleva määritelmä.

PYYTÄÄ KOMISSIOTA

31. Helpottamaan Davos Baukultur Quality Tool -välineen ja sen kahdeksan laatukriteerin käyttöönottoa asiaankuuluvissa investoinneissa, sääntelykehyksissä ja EU:n rahoitusohjelmissa ja soveltamaan kyseisiä laatuperiaatteita omistajan, kehittäjän ja kiinteistön käyttäjän ominaisuudessa.
32. Tarjoamaan mahdollisuuksia tutkimukseen, valmiuksien kehittämiseen ja vertaisoppimiseen kulttuuria, korkeatasoista arkkitehtuuria ja laadukasta rakennettua ympäristöä kaikille koskevilta osin kaikissa asiaankuuluvissa EU:n ohjelmissa.
33. Etsimään synergioita asiaankuuluvien nykyisten ja suunniteltujen EU:n asetusten, ohjelmien ja politiikkojen välillä, jotta vihreä siirtymä ja digitaalinen siirtymä olisivat linjassa uuden eurooppalaisen Bauhausin periaatteiden ja tavoitteiden kanssa, ja valtavirtaistamaan monialainen yhteistyö ja päätöksenteko.
34. Helpottamaan käytettävissä olevien rahoitusvälineiden osalta tiedonsaantia ja saatavuutta korkealaatuiseen elinympäristöön liittyvien hankkeiden tukemiseksi, mukaan lukien pienimuotoiset aloitteet kentällä sekä kulttuurialan ja luovien toimialojen hankkeet.
35. Ottamaan huomioon maantieteellisen tasapainon sekä EU:n maantieteellisen, ilmastollisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden uuden eurooppalaisen Bauhausin strategioiden, hankkeiden ja toimien suunnittelussa ja toteuttamisessa.
36. Edistämään taiteen, arkkitehtuurin, maisema- ja sisustusarkkitehtuurin, aluesuunnittelun, muotoilun ja käsityötaidon keskinäistä synergiaa sekä innovatiivisia koulutusmalleja, mukaan lukien uusin digiteknologiakoulutus, arkkitehdeille ja muille alan ammattilaisille.

37. Edistämään historiallisten kohteiden tehtävää paikallisyhteisöjen nykyisen ja kehittyvän fyysisen ympäristön parantamisessa käyttäen uusinta digiteknologiaa rakennetun ympäristön ja elinympäristön dokumentoinnissa ja esittelyssä.
 38. Vahvistamaan monialaista tietoisuutta ja yhteistyötä edistämällä uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitetta, Davosin julistusta ja ICOMOSin periaatteita asiaankuuluvilla politiikka-aloilla, erityisesti aloilla, jotka ovat mukana rakennetun ympäristön ja elinympäristön muovaamisessa.
 39. Raportoimaan säännöllisesti neuvostolle ja/tai sen valmisteluelimille sekä uuden eurooppalaisen Bauhausin yhteyspisteinä toimiville tahoille uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen täytäntöönpanon edistymisestä ja helpottamaan jäsenvaltioiden keskuudessa parhaiden käytäntöjen vaihtoa sen kansallisista jatkotoimista.
-

A. VIITEASIAKIRJAT

Tässä yhteydessä Euroopan unionin neuvosto palauttaa mieleen seuraavat:

1. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 167 artikla
2. OMC-työryhmän toiminta ja raportti: Korkeatasoista arkkitehtuuria ja laadukas rakennettu ympäristö kaikille (2020–2021) <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bd7cba7e-2680-11ec-bd8e-01aa75ed71a1/language-en>
3. Rakennustaiteellista perintöä koskeva eurooppalainen peruskirja (1975)
4. Euroopan rakennustaiteellisen perinnön suojelua koskeva yleissopimus – Granadan yleissopimus (1987)
5. Eurooppalainen maisemayleissopimus (2000)
6. Neuvoston päätöslauselma, annettu 12. helmikuuta 2001, kaupunki- ja maaseutu ympäristön arkkitehtuurin laadusta EYVL C 73, 6.3.2001, s. 6)
7. Neuvoston päätelmät, annettu 13. joulukuuta 2008, arkkitehtuurista ja kulttuurin vaikutuksesta kestäväan kehitykseen (EUVL C 319, 13.12.2008, s. 13)
8. Neuvoston päätelmät kulttuurialan työsuunnitelmasta kaudelle 2019–2022 (2018/C 460/10)
9. Neuvoston päätelmät, annettu 26. marraskuuta 2012, kulttuurialan yhteishallinnasta (2012/C 393/03)
10. Riian konferenssissa 13. maaliskuuta 2015 hyväksytty yhteinen julkilausuma "Heritage, Contemporary Architecture and design in Interaction"
11. YK:n yleiskokouksen päätöslauselma, annettu 25. syyskuuta 2015, kestäväan kehityksen toimintaohjelmasta 2030 "Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development" (A/RES/70/01)

12. EU:n kaupunkiagenda – Amsterdamin julkilausuma (käynnistettiin 2016)
(<http://urbanagendaforthe.eu/pactofamsterdam/>)
13. Komission tiedonanto "EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio – Vahvat, verkottuneet, selviytymiskykyiset ja vauraat maaseutualueet vuoteen 2040 mennessä" – COM(2021) 345 final
14. Kulttuuriministereiden kokouksessa (Davos, 20.–22. tammikuuta 2018) hyväksytty Davosin julistus "Kohti korkealaatuisia eurooppalaista rakennuskulttuuria"
(<https://davosdeclaration2018.ch/media/Context-document-en.pdf>)
15. Davos Baukultur Quality System, julkaistu toukokuussa 2021
(<https://davosdeclaration2018.ch/quality-system/>)
16. 30. marraskuuta 2020 pidetyssä epävirallisessa ministerikokouksessa hyväksytty uusi Leipzigin peruskirja kaupunkien muutosvoimasta yhteisen edun hyväksi,
(https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2020/12/12-08-2020-new-leipzig-charter-the-transformative-power-of-cities-for-the-common-good)
17. ICOMOS (Rakennusmuistomerkkien ja historiallisten alueiden kansainvälinen neuvosto), "Eurooppalaiset laatuperiaatteet kulttuuriperintöön mahdollisesti vaikuttaville EU-rahoitteisille toimille (European Quality Principles for EU-funded Interventions with Potential Impact upon Cultural Heritage", (uusi versio 2021)
(<http://openarchive.icomos.org/id/eprint/2436/>)
18. Komission tiedonanto Uusi eurooppalainen Bauhaus Kaunista, kestävää, yhdessä (asiak. 11892/21 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 – COM(2021) 573 final)
19. Kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä tehty Euroopan neuvoston puiteyleissopimus (Faron puiteyleissopimus, 2005) (<https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/faro-convention>)
20. Alueellinen toimintasuunnitelma 2030 (The Territorial Agenda 2030: a future for all places)(https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2021/territorial-agenda-2030-a-future-for-all-places)

B. MÄÄRITELMÄT

Näissä päätelmissä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- "Baukultur" (kirjallisesti "rakennuskulttuuri") on saksankielinen käsite, joka kattaa kaiken ihmisen toiminnan, joka muuttaa tilaa ja elinympäristöä myönteisellä tavalla. Se kattaa olemassa olevat rakennukset, mukaan lukien muistomerkit ja muut kulttuuriperinnön osa-alueet, sekä nykyaikaisten rakennusten, infrastruktuurien, julkisten tilojen ja maisemien suunnittelun ja rakentamisen eli rakennus- ja suunnittelukohteet, jotka ovat juurtuneet luonnonympäristöön ja ovat siihen yhteydessä. Lisäksi rakennuskulttuuri ilmenee rakennushankkeiden, infrastruktuurien, kaupunkien, kylien ja rakentamattoman maiseman suunnitteluprosesseissa sekä niin perinteisissä kuin innovatiivisissa rakennustaidoissa ja -menetelmissä. Laadun sekä välineiden, menettelyjen ja käytäntöjen laajan implisiittisen yhteiskunnallisen merkityksen vuoksi ilmaisun yhteydessä on käytetty valikoiden sanaa "kulttuuri".
- "Rakennettu ympäristö" on ihmisiä ympäröivä olemassa oleva tila, jota ihmiset muokkaavat aktiivisesti ja joka puolestaan vaikuttaa ihmisten elämään ja käyttäytymiseen. Se kattaa elinympäristön.
- "Kiertotalouden mukainen suunnittelu" on sellaisten tuotteiden ja palvelujen luomista, joilla ei enää ole elinkaarta alku-, keski- ja loppuvaiheineen. Tarkoituksena on suunnitella tuotteita, joita voidaan käyttää, uudelleenkäyttää ja kierrättää, jolloin vähennetään resurssien kulutusta ja jätettä ja kasvatetaan ekosysteemin tuottamaa lisäarvoa. Kiertotalouden mukaisessa suunnittelussa keskitytään tuotteiden ja palvelujen luomiseen kiertotalouden kehään.
- "Davos Baukultur Quality System" on välinekokonaisuus, jossa paikkojen rakennuskulttuurin piirteitä voidaan määritellä ja arvioida ottaen huomioon ja painottaen yhtä lailla sosiaalisia, emotionaalisia ja kulttuurisia arvoja kuin teknisiä ja toiminnallisia näkökohtia kahdeksan seuraavan kriteerin avulla: hyvä hallinto, tarkoituksenmukaisuus/toiminnallisuus, ympäristönsuojelu, taloudellinen lisäarvo, yhteisöllisyys, tilallinen yhtenäisyys, paikan tuntu ja kauneus.

- "Elinympäristö" tarkoittaa keinotekoisten ja luonnonympäristöjen tasapainoista kokonaisuutta, joka sisältää sekä ulko- että sisätilat. Kestävän ja integroidun elinympäristön (kaupunki- tai laajemmin aluesuunnittelu) suunnitteluun ja luomiseen kuuluu suunnittelutoimia (mukaan lukien aluesuunnittelu, arkkitehtuuri, maisema-arkkitehtuuri), rakennustoimia ja muiden aluesuunnittelupäätösten (kuten liikenne- ja liikkuvuusmahdollisuuksien, yleishyödyllisten palvelujen, maatalouden jne.) alueellista koordinoitua. Tavoitteena on parantaa mahdollisimman monien ihmisten elinympäristöä pitkällä aikavälillä aluesuunnittelupäätösten avulla.
- "Paikkalähtöinen lähestymistapa" on toimintamalli, joka koskettaa tietyn paikan erityisolosuhteita ja jossa yhteisö ja laaja joukko eri alojen paikallisia organisaatioita on aktiivisesti mukana kehittämisessä ja täytäntöönpanossa.
- "Julkishallinnon arkkitehtiryhmät" ovat julkishallinnossa toimivia arkkitehtitimiä, joiden tehtävänä on antaa hallinnolle suunnittelunohjausta ja strategista neuvontaa, jotta voidaan parantaa julkisten rakennushankkeiden suunnittelua, luoda laadukasta tilankäyttöä ja lisätä yhteisöllistä suunnittelua.
